

ЗВІТ

***Комітету з питань державного будівництва, регіональної
політики та місцевого самоврядування
за 7 сесію Верховної Ради України VIII скликання***

***сьома сесія
Верховної Ради України восьмого
скликання***

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування було створено Верховною Радою України VIII скликання відповідно до Постанови від 4 грудня 2014 року № 22-VIII «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання», а його склад визначено відповідно до Постанови від 4 грудня 2014 року № 23-VIII «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України восьмого скликання та обрання голови Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації» (зі змінами). За час роботи сьомої сесії Верховної Ради України VIII скликання його кількісний склад – 17 народних депутатів України – не змінився, не змінилася також і структура Комітету, яку складають 6 підкомітетів.

ЗАКОНОПРОЕКТНА РОБОТА КОМІТЕТУ

Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування під час сьомої сесії Верховної Ради України VIII скликання здійснював свою роботу відповідно до Конституції України, законів України «Про комітети Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України», Регламенту Верховної Ради України, Постанови Верховної Ради України від 04.12.2014 № 22-VIII «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання», доручень Верховної Ради України та Голови Верховної Ради України на основі законності, гласності, наукової обґрунтованості, вільного обговорення і вирішення питань, колегіальності, плановості, рівноправності, доцільності, функціональності.

КОМІТЕТИ БУДУЮТЬ СВОЮ РОБОТУ НА ПРИНЦИПАХ:

- верховенства права;
- законності;
- гласності;
- їх рівноправності;
- доцільності;
- функціональності;
- плановості;
- наукової обґрунтованості;
- колегіальності;
- вільного обговорення і вирішення питань.

*стаття 3
Закону України
“Про комітети Верховної Ради*

Діяльність Комітету була організована відповідно до Плану роботи Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування на період сьомої сесії Верховної Ради України восьмого скликання (вересень 2017 року – січень 2018 року), затвердженого на засіданні Комітету 12 липня 2017 року та окремих доручень Голови Комітету. Вона підпорядковувалась вирішенню важливих завдань з підготовки на розгляд Верховної Ради України проектів законодавчих актів з питань державної служби та служби в органах місцевого

самоврядування, нормативного регулювання питань формування та діяльності об'єднаних територіальних громад, становлення інституту старост у таких громадах, проблематики правового статусу столиці України та гірських населених пунктів, забезпечення повсюдності

територіальної основи місцевого самоврядування, надання адміністративних послуг, недопущення нівеляції децентралізаційної реформи змінами у бюджетному законодавстві, перейменування населених пунктів, призначення позачергових виборів до органів місцевого самоврядування тощо.

Засідання Комітету за період роботи сьомої сесії проводились відповідно до Постанови Верховної Ради України від 13.07.2017 № 2135-VIII «Про календарний план проведення сьомої шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання». Засідання Комітету проводились, як правило, під час тижня пленарних засідань парламенту по середах, а в разі необхідності – в інший визначений день.

Під час розгляду питань порядку денного на засіданнях Комітету були дотримані норми Закону України «Про комітети Верховної Ради України» та Регламенту Верховної Ради України в частині відкриття та закриття головуєчим засідання, винесення на обговорення проектів актів Комітету, підготовлених профільними підкомітетами, надання слова для доповідей, виступів, пояснень, коментарів, відповідей на питання як членам Комітету, так і запрошеним на засідання особам, оголошення результатів голосування та факту прийняття акту Комітету, інформування про матеріали, що надійшли на адресу Комітету, здійснення голосування народними депутатами України - членами Комітету особисто в залі засідань Комітету тощо.

Засідання Комітету та його підкомітетів проходили у діловій атмосфері, за взаємної поваги народних депутатів України – членів Комітету один до одного, працівників секретаріату та запрошених. Жодного разу дії народних депутатів України – членів Комітету не були оскаржені на предмет порушення етики поведінки, також жодного разу засідання Комітету не переносилися чи були припинені внаслідок відсутності кворуму. Середній показник присутності народних депутатів України – членів Комітету на його засіданнях склав близько 70 %, тобто в середньому в одному засіданні Комітету брали участь, як правило, 12 народних депутатів України із 17 осіб його загального складу.

ЗАКОНОПРОЕКТНА ФУНКЦІЯ КОМІТЕТІВ

статті 12, 15, 16

Закону України

“Про комітети Верховної Ради України”

Всього за звітний період було проведено 9 засідань Комітету (8 планових та 1 позапланове), на яких розглянуто 71 питання різної спрямованості в розрізі виконання Комітетом законопроектної (26), організаційної (25) та контрольної функцій (20). На цих засіданнях було розглянуто 68 законопроектів (в т. ч. 52 проекти постанов з питання призначення позачергових виборів до органів місцевого самоврядування та 5 проектів постанов щодо перейменування окремих населених пунктів, внесених народними депутатами України – членами Комітету) щодо яких Комітет визначався головним і 9 проектів законів України, головними з підготовки яких були інші комітети парламенту.

За час роботи сьомої сесії Парламент прийняв 1 Закон України з питання, що належало до предмету відання Комітету, а саме:

- від 09.11.2017 № 2190-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань проходження державної служби».

Також було прийнято дві постанови Верховної Ради України з питань адміністративно-територіального устрою, що теж належать до предмету відання Комітету:

- 07.11.2017 № 2185-VIII «Про віднесення селища міського типу Решетилівка Решетилівського району Полтавської області до категорії міст районного значення»;

- від 19.12.2017 № 2254-VIII «Про перейменування села Великі Прицьки Кагарлицького району Київської області».

Окрім того, на пленарному засіданні Верховної Ради України, що відбулося 16 листопада 2017 року, було прийнято за основу проект Закону про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення (реєстр. 6466), а 7 грудня 2017 року даний законопроект було направлено до Комітету для підготовки на повторне друге читання.

Підкомітет з питань місцевого самоврядування за період роботи сьомої сесії запропонував для обговорення на засіданнях Комітету 2 проекти законів України, головним з підготовки яких визначався Комітет та 2 проекти законів, головними з підготовки яких були інші парламентські комітети.

На засіданні 4 жовтня 2017 року Комітет повністю підтримав ініціативу народних депутатів України С.Алексєєва та Д.Білоцерковця у поданому ними проекті Закону про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто - герой Київ» (щодо порядку призначення голови Київської міської державної адміністрації) (реєстр. № 4913), відповідно до якої Президент України призначає головою Київської міської державної адміністрації особу, яка обрана Київським міським головою. Це дозволило б привести положення Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» в частині порядку призначення голови Київської міської державної адміністрації до вимог Конституції України та Рішення Конституційного Суду України від 25 грудня 2003 року № 21-рп/2003.

Комітет рекомендував Парламенту повернути на доопрацювання авторіві, народному депутату України Є.Мураєву поданий ним проект Закону про внесення змін до Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» (щодо вдосконалення форм депутатської діяльності та механізму контролю) (реєстр. №6741), яким уточнювалися вимоги до формування депутатських фракцій у місцевих радах, врегульовувалися деякі питання діяльності депутатів у складі груп та фракцій та пропонувалося розширити перелік підстав для відкликання депутата виборцями. Одним із основних аргументів для такого висновку Комітету називалася невідповідність окремих положень законопроекту чинному Закону України «Про місцеві вибори», на що вказали також експерти Головного науково-експертного управління Верховної Ради України та Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України».

Проектом Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні (реєстр. № 6540), поданим

Кабінетом Міністрів України, пропонувалося, що присвоєння адреси об'єктам нерухомого майна в межах населених пунктів здійснюватимуть виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, а за межами населених пунктів – місцеві державні адміністрації. Крім того, планувалося скасувати сплату забудовниками пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту при будівництві житлової та нежитлової нерухомості. На своєму засіданні 4 вересня 2017 року Комітет не заперечував проти загального прийняття цього законопроекту за основу, однак запропонував Комітету з питань економічної політики врахувати такі обставини: повноваження присвоювати адреси об'єктам нерухомого майна як в межах населених пунктів, так і за їх межами мають належати до сфери компетенції виконавчих органів сільських, селищних, міських рад; скасування сплати забудовниками пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту без введення в дію альтернативного механізму призведе до суттєвих негативних наслідків для місцевої економіки та комунального господарства.

Комітету з питань правової політики та правосуддя було запропоновано підтримати проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо посвідчення заповіту та довіреності у сільській раді) (реєстр. №6609), поданий народним депутатом України С.Міщенком. Цей законопроект надає органам місцевого самоврядування право здійснювати найбільш поширені та запитувані людьми нотаріальні послуги незалежно від наявності у цих населених пунктах нотаріусів.

Підкомітетом з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою за період роботи сьомої сесії було попередньо опрацьовано для розгляду Комітетом 8 проектів законів України, щодо яких Комітет визначався головним, а також 4 проекти законів України, щодо яких головними визначалися інші Комітети. Окрім того, за наслідками опрацювання питань перейменування населених пунктів, які забезпечив підкомітет, народними депутатами України – членами Комітету було розроблено і внесено на розгляд Парламенту 5 відповідних проектів Постанов Верховної Ради України. Водночас, Верховною Радою України за цей час було прийнято 2 постанови Верховної Ради України з питань адміністративно-територіального устрою та прийнято за основу один проект Закону, що стосувалися сфери відповідальності підкомітету з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою.

Так, проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності місцевих державних адміністрацій (реєстр. № 6713) було подано Кабінетом Міністрів України з метою приведення деяких положень законів України «Про Кабінет Міністрів України» та «Про місцеві державні адміністрації» у відповідність із Бюджетним кодексом України, що досягалося виключенням з їх тексту окремих положень статей 23 та 47 щодо повноважень Кабінету Міністрів України з визначення фонду оплати праці працівників місцевих державних адміністрацій та витрат на їх утримання. Члени Комітету підтримали прийняття урядової ініціативи за основу на своєму засіданні 4 вересня 2017 року, наголосивши при цьому, що обсяги коштів, які

спрямовуються на оплату праці працівників місцевих державних адміністрацій, визначаються в розрізі областей у щорічних законах про Державний бюджет України, проекти яких подаються Кабінетом Міністрів України. Тому практичної потреби у фактично ще одному визначенні відповідних показників урядовим рішенням немає.

На засіданнях Комітету 18 жовтня та 6 грудня 2017 року розглядалися проекти законів, що стосувалися статусу гірських населених пунктів: про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів» (реєстр. № 6439), внесений народними депутатами України М.Княжицьким, С.Соболевим, І.Рибак, М.Величковичем, В.Лунченком, М.Довбенком; про внесення змін до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» щодо посилення державних гарантій соціально-економічного розвитку» (реєстр. № 6520), внесений народними депутатами України В.Івченком, І.Крульком; про статус та розвиток гірських населених пунктів в Україні» (реєстр. № 7038), внесений народним депутатом України А.Лопушанським. Під час обговорення законопроектів Комітет дійшов висновку, що вони містять положення, які регулюють однакове коло питань та повторюють за суттю положення щодо регулювання одних і тих же суспільних відносин, а саме, посилення державних гарантій соціально-економічного розвитку населених пунктів, яким надано статус гірських та відповідно до частини першої статті 100 Регламенту Верховної Ради України вважаються Комітетом альтернативними. Всебічно обговоривши дане питання, Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України проекти законів України з реєстр. №№ 6439, 6520, 7038 відхилити та внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо посилення державних гарантій для гірських та високогірних населених пунктів, підготовлений відповідно до частини другої статті 110 Регламенту Верховної Ради України народними депутатами України – членами Комітету, та рекомендувати за наслідками розгляду в першому читанні прийняти його за основу. Такий законопроект було внесено 14 грудня 2017 року і зареєстровано за № 6439-д.

За наслідками розгляду на засіданні 15 листопада 2017 року проекту Закону про порядок утворення, ліквідації районів, встановлення і зміни їх меж» (реєстр. № 6636), що був поданий народними депутатами України М.Федоруком, С.Мельником, О.Ледовських, О.Бойко, А.Рекою, В.Амельченком, В.Пташник, О.Дехтярчуком, Л.Зубачем, В.Гуляєвим, А.Шкрум, М.Бурбаком з метою формування раціонального субрегіонального рівня адміністративно-територіального устрою відповідно до положень Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України прийняти його в першому читанні за основу. Даним законопроектом, серед іншого, було визначено форми реорганізації районів – об'єднання районів шляхом ліквідації одного з них, зміна меж між районами без ліквідації одного з них та створення нового району шляхом надання нової назви району, встановлено умови, при яких відбувається об'єднання районів, які свідчать про те, що навантаження на органи виконавчої

влади є нераціональним і тому таке об'єднання є виправданим, вирішення питань стосовно повноважень депутатів районних рад, межі об'єданого району, врегулювання майнових аспектів проблематики реорганізації.

Підкомітет підготував до розгляду в другому читанні проект Закону про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення» (реєстр. № 6466), який було внесено народними депутатами України О.Дехтярчуком, М.Федоруком, О.Купрієнком та іншими з метою розблокування процесу укрупнення територіальних громад міст обласного значення шляхом прирівняння територіальних громад таких міст до спроможних об'єднаних територіальних громад для можливості застосування ними процедури добровільного приєднання територіальних громад, передбаченої Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Всебічно обговоривши даний законопроект, врахувавши повністю або частково 5 пропозицій народних депутатів України до нього, Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в другому читанні прийняти цей документ в другому читанні та в цілому.

Проектом Закону про внесення змін до деяких законів України щодо утворення, реорганізації і ліквідації, найменування і перейменування місцевих державних адміністрацій (реєстр. № 6641), поданим Кабінетом Міністрів України, пропонувалося визначити відсутні на сьогодні у законодавстві положення щодо регулювання питань утворення, ліквідації, найменування і перейменування місцевих державних адміністрацій, а також невизначеністю органу державної влади, який має приймати відповідні рішення шляхом. Зазначена мета досягалася наділенням необхідними повноваженнями Кабінету Міністрів України шляхом внесення змін до законів України «Про Кабінет Міністрів України» та «Про місцеві державні адміністрації». Під час розгляду даного законопроекту на засіданні Комітету 20 грудня 2017 року, народні депутати України – члени Комітету дійшли згоди щодо необхідності вдосконалення окремих його формулювань, що може бути здійснено в ході підготовки документу до другого читання в Комітеті з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування після його прийняття за основу в залі пленарних засідань.

Підкомітет з питань місцевих органів виконавчої влади та територіального устрою також забезпечив опрацювання до засідань Комітету 4-х законопроектів, головними з підготовки яких визначалися інші комітети Парламенту.

Так, Комітет одногolosно запропонував Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства підтримати прийняття за основу проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо поширення повноважень органів місцевого самоврядування територіальних громад на всю територію відповідної сільської, селищної, міської територіальної громади (реєстр. № 5253), поданий народними депутатами України О.Дехтярчуком, В.Пташник, А.Рекою, Т.Батенком, І.Констанкевич, А.Матвієнком, М.Довбенком, С.Кудлаєнком, В.Яніцьким. Такий висновок був обумовлений необхідністю законодавчого визначення територіальної основи

здійснення місцевого самоврядування через поширення юрисдикції його органів на території поза межами населених пунктів, створення умов для реалізації ними нових можливостей, які відкрила бюджетна децентралізація, упорядкування та збереження територій за межами поселень в інтересах територіальних громад. Зазначений підхід дозволить, врешті, забезпечити реалізацію принципу повсюдності місцевого самоврядування, його здійснення на всій території держави, а не лише у межах населених пунктів.

Аналогічний висновок позитивного характеру було надіслано і до Комітету з питань забезпечення правоохоронної діяльності стосовно проекту Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо поширення повноважень органів місцевого самоврядування територіальних громад на всю територію відповідної сільської, селищної, міської територіальної громади (реєстр. № 5254), поданий народними депутатами України О.Дехтярчуком, В.Пташник, А.Рекою, Т.Батенком, І.Констанкевич, А.Матвієнком, М.Довбенком, С.Кудлаєнком, В.Яніцьким. Цей законопроект також був спрямований на забезпечення повсюдності місцевого самоврядування шляхом надання адміністративним комісіям при виконавчих органах сільських, селищних, міських рад повноважень розглядати справи про адміністративні правопорушення, що були вчинені на всій території відповідної територіальної громади, а не лише населеного пункту як це робиться на сьогодні.

З огляду на ознаки невідповідності Конституції України, Комітет запропонував Комітету з питань правової політики та правосуддя як головному повернути на доопрацювання авторам проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо форми вирішення територіальною громадою питань місцевого значення (реєстр. № 4240), внесений народними депутатами України М.Курячим, І.Куліченком, К.Яринічем. Даним законопроектом передбачалося встановити, що рішення про перейменування міст обласного значення, чисельність яких наближена до 1 млн. жителів і більше, назви яких містять символіку комуністичного тоталітарного режиму проводяться шляхом проведення місцевого референдуму протягом року з дати закінчення строку надання пропозицій органами місцевого самоврядування (обласними державними адміністраціями), визначеного пунктом 7 статті 7 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».

Окрім того, Комітет запропонував Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю підтримати прийняття за основу проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення вимог законів України, спрямованих на створення безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю до будівель і споруд (реєстр. № 6536), внесеного Кабінетом Міністрів України, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу. Дані зміни стосувалися норм Кодексу України про адміністративні правопорушення та законів України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про основи містобудування», «Про архітектурну діяльність», «Про регулювання містобудівної діяльності» і мали на меті встановлення ефективного механізму

контролю за дотриманням вимог законодавства щодо необхідності створення безперешкодного середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Також підкомітет попередньо розглядав питання перейменування населених пунктів і пропонував відповідні проекти висновків до засідань Комітету. Внаслідок цього народними депутатами України – членами Комітету було внесено на розгляд Верховної Ради України такі проекти її постанов:

- про перейменування села Сірники Перемишлянського району Львівської області (реєстр. № 7096);
- про перейменування села Дібрівка Брусилівського району Житомирської області (реєстр. № 7097);
- про перейменування села Великі Прицьки Кагарлицького району Київської області (реєстр. № 7098);
- про перейменування села Падалки Полтавського району Полтавської області (реєстр. № 7099);
- про перейменування села Чубівка Смілянського району Черкаської області (реєстр. № 7100).

Підкомітетом з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування за період роботи сьомої сесії було запропоновано для розгляду Комітетом 2 проекти законів України, щодо яких Комітет було визначено головним та 1 проект Закону, головним з підготовки якого був інший комітет.

На засіданні Комітету 9 листопада 2017 року було розглянуто проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань проходження державної служби (реєстр. № 7126), поданий народними депутатами України С.Шаховим, С.Івахівим, А.Лопушанським, В.Бандуровим, Я.Москаленком, С.Лабазюком, В.Петьовкою, І.Молотком. Даним законопроектом, зокрема, пропонувалося вивести з під дії Закону України «Про державну службу» голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, змінити порядок призначення керівників центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України та їх заступників тощо. Комітет підтримав прийняття даного законопроекту за основу та в цілому з урахуванням змін, оголошених на його засіданні.

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо уточнення переліку документів необхідних для участі в конкурсі (реєстр. №7313) було розроблено і подано на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України – членами Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування С.Власенком, А.Шкрум, О.Ледовських, О.Дехтярчуком, А.Рекою, В.Гуляєвим, О.Бойко, Ю.Бубликом, М.Федоруком, Л.Зубачем, О.Березюком. Він мав на меті уточнення та внесення правової визначеності у перелік документів, що особа, яка бажає взяти участь у конкурсі, подає до конкурсної комісії. Це стосувалося пункту 5 частини першої статті 25 Закону України «Про державну службу», де передбачалося зазначити, що кандидат на посаду державної служби подає до конкурсної комісії копію, а не оригінал документу, що підтверджує володіння державною мовою. Під час

розгляду даної законодавчої ініціативи на засіданні Комітету 20 грудня 2017 року було вирішено доопрацювати її з урахуванням зауважень техніко-юридичного характеру, відкликавши раніше поданий законопроект та подавши оновлений варіант, який і рекомендовано Парламенту для прийняти за основу і в цілому.

Водночас, Комітет не підтримав проект Закону про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» (реєстр. № 6300), поданий народними депутатами України Р.Демчаком, І.Споришем, Т.Юриком, М.Лавриком, С.Кудлаєнком, спрямований на виключення з кола осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції», депутатів сільських рад через складність процедури подачі електронних декларацій. Реалізація даної ініціативи вивела б з під дії антикорупційного законодавства численну групу посадових осіб, які справляють вирішальний вплив на прийняття рішень в усій системі місцевого самоврядування, що безумовно викличе серйозне зростання корупційних ризиків. Позиція Комітету, висловлена на його засіданні 20 вересня 2017 року з даного питання, співпала з висновками Комітету з питань протидії і запобігання корупції, визначеного головним з підготовки законопроекту з реєстр. № 6300.

Підкомітет з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії за час роботи сьомої сесії забезпечив розгляд на засіданнях Комітету питань призначення виборів до органів місцевого самоврядування, які порушуються з огляду на відповідні повноваження Верховної Ради України, передбачені пунктом 30 частини першої статті 85 Конституції України.

Зокрема, Комітет на засіданні 4 жовтня 2017 року розглянув проект Закону про призначення перших виборів до районних у місті Києві рад (реєстр. № 4227), поданий народними депутатами України Є.Соболевим, Л.Ємцем, Т.Остріковою та іншими, в якому пропонувалося призначити перші вибори до всіх районних у місті Києві рад на 29 травня 2016 року шляхом прийняття про це окремого закону та зобов'язати Центральну виборчу комісію здійснити відповідні заходи щодо забезпечення проведення вказаних виборів. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України та Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» висловилися на користь відхилення даного законопроекту з огляду на його невідповідність Закону України «Про місцеві вибори». Водночас члени Комітету не прийняли жодного остаточного рішення щодо цього документу, а дійшли згоди щодо доцільності перенесення його подальшого розгляду на час, коли відбудеться комплексне вдосконалення закону щодо статусу міста Києва як столиці України.

Також на розгляді підкомітету протягом звітного періоду перебувало близько 60-ти клопотань сільських, селищних, міських рад про призначення позачергових виборів відповідних голів у зв'язку з достроковим припиненням їх повноважень на підставі положень статті 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а також клопотання:

Черкаського міського голови А.Бондаренка про призначення позачергових виборів депутатів Черкаської міської ради,

Світловодського міського голови Кіровоградської області В.Козярчука про призначення позачергових виборів депутатів Світловодської міської ради,

Голови Миколаївської обласної державної адміністрації О.Савченка про призначення позачергових виборів депутатів Миколаївської міської ради та Миколаївського міського голови,

Голови Вінницької обласної державної адміністрації В.Коровія про призначення позачергових виборів депутатів Веселівської сільської ради Теплицького району Вінницької області.

За наслідками розгляду клопотань місцевих рад про призначення позачергових виборів окремих сільських, селищних, міських голів підкомітетом загалом було опрацьовано, підготовлено до розгляду на засіданнях Комітету та забезпечено подання на розгляд Верховної Ради України 52 проектів постанов Верховної Ради України про призначення позачергових виборів окремих сільських, селищних, міських голів, а саме: 44-х сільських, 4-х селищних та 4-х міських.

Окрім того, практично на кожному засіданні Комітету доводилося порушувати питання щодо зміни дати призначення позачергових виборів у раніше зареєстрованих проектах постанов Верховної Ради України з метою узгодження їх змісту з вимогами частин першої та шостої статті 15 Закону України «Про місцеві вибори», якими передбачено, що позачергові місцеві вибори призначаються Верховною Радою України на неділю, не пізніше ніж за шістьдесят днів до дня виборів.

Підкомітетом з питань регіональної політики, місцевих бюджетів та комунальної власності було попередньо обговорено і подано на розгляд Комітету 2 проекти законів України, головним з підготовки яких визначався Комітет з питань бюджету.

Комітет на своєму засіданні 20 вересня 2017 року підтримав прийняття у першому читанні за основу проекту Закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо уточнення переліку штрафів, які належать до доходів місцевих бюджетів (реєстр. № 5243), поданий народними депутатами України М.Федоруком, І.Куліченком, С.Мельником, Т.Юриком), яким передбачалося віднести до доходів місцевих бюджетів надходження від штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності, що накладаються місцевими органами виконавчої влади та виконавчими органами місцевих рад.

Надаючи важливе значення питанням фінансового забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування та маючи на меті недопущення нівеляції здобутків децентралізаційної реформи нормами бюджетного законодавства, Комітет подав до Комітету з питань бюджету власні пропозиції до проекту Закону про Державний бюджет України на 2018 рік (реєстр. № 7000), поданого Кабінетом Міністрів України, які ґрунтувалися на пропозиціях асоціацій органів місцевого самоврядування та підкомітетів з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування і з питань регіональної політики, місцевих бюджетів та комунальної власності. Серед іншого, Комітетом пропонувалося

виключити з тексту проекту статтю 25, якою звужувався зміст і обсяг прав державних службовців, збільшити обсяг медичної субвенції на 7 млрд. грн., освітньої субвенції на 4,5 млрд. грн., передбачити додаткову дотацію місцевим бюджетам в сумі 16 млрд. грн. на здійснення видатків, переданих з державного бюджету місцевим, встановити прямі міжбюджетні відносини державного бюджету і місцевих бюджетів усіх об'єднаних територіальних громад, вибори органів місцевого самоврядування яких відбулися у 2017 році тощо.

РОБОЧІ ГРУПИ КОМІТЕТУ

За період роботи сьомої сесії Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, керуючись статтею 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», створив 2 робочі групи з підготовки і вивчення окремих питань, віднесених до відання Комітету.

Комітет при здійсненні законопроектної функції має право:

... 5) створювати робочі групи і призначати їх керівників із числа членів комітету для підготовки проектів актів Верховної Ради України, питань, що обговорюються на засіданнях комітетів, проектів рішень, рекомендацій, висновків

комітетів;

стаття 15

Закону України

“Про комітети Верховної Ради України”

Так, 18 грудня 2017 року Комітет спільно з Проектом «Сприяння розвитку місцевої демократії в Україні», що впроваджується Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи, провів у місті Києві засідання круглого столу на тему: «Законодавче регулювання правового статусу депутатів місцевих рад: поточний стан та перспективи

удосконалення». Під час обговорення результатів даного круглого столу на засіданні Комітету 20 грудня 2017 року, народні депутати України – члени Комітету відзначили нагальність реформування законодавства України, що регулює діяльність депутатів місцевих рад, необхідність системної та якісної підготовки відповідного нормативного матеріалу і для досягнення цієї мети вирішили створити Робочу групу Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування з питань удосконалення законодавства України у сфері статусу депутатів місцевих рад. Керівником даної Робочої групи було призначено Заступника Голови Комітету С.Кудлаєнка.

17 січня 2018 року Комітет на своєму засіданні заслухав інформацію голови підкомітету з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії О.Бойко щодо проектів законів України про громадські слухання (реєстр. № 2295а), про місцеві ініціативи (реєстр. № 2296а), про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо Статуту територіальної громади та форм безпосередньої участі мешканців у здійсненні влади) (реєстр. № 3634), про внесення змін до деяких законів України щодо статутів територіальних громад (реєстр. № 7297) та про внесення змін до деяких законів України щодо статутів територіальних громад (реєстр. № 7297-1) і, зважаючи на спорідненість

предметів правового регулювання зазначених законодавчих ініціатив, дійшов висновку про доцільність утворення Робочої групи Комітету з визначення шляхів реформування законодавства України у сфері локальної демократії.

Співголовами зазначеної Робочої групи Комітет призначив Голову підкомітету з питань органів самоорганізації населення, місцевих виборів та інших форм безпосередньої демократії О.Бойко та члена Комітету Л.Зубача, доручивши їм сформувати персональний склад Робочої групи за участі народних депутатів України, представників центральних органів виконавчої влади, провідних асоціацій органів місцевого самоврядування, неурядових організацій, науковців, експертів.

ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ, АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНІВ

Впродовж сьомої сесії Верховної Ради України VIII скликання Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування в контексті виконання контрольних повноважень здійснював аналіз практики застосування законодавчих актів, віднесених до предмету його

КОНТРОЛЬНА ФУНКЦІЯ КОМІТЕТІВ

статті 14, 24-33¹

Закону України

“Про комітети Верховної Ради України”

відання, у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, оперативно реагував на обставини, що склалися у відповідних сферах суспільних відносин і потребували його висновків та роз'яснень, визначення позиції або втручання у перебіг ситуації.

Так, на засіданні Комітету 6 вересня 2017 року було заслухано інформацію Голови Комітету С.Власенка про те, що в рамках здійснення контрольної функції від Комітету було скеровано до Нацдержслужби запити про надання актуальної інформації щодо:

- діяльності Комісії з питань вищого корпусу державної служби;
- поточного стану проходження кандидатами на посади державної служби атестації щодо вільного володіння державною мовою;
- кількості зафіксованих випадків порушення Присяги державними службовцями.

Крім того, до виконувача обов'язків керівника Апарату Парламенту було направлено запит щодо умов оплати праці державних службовців Апарату Верховної Ради України.

На цьому ж засіданні Комітету було заслухано інформацію народних депутатів України - членів Комітету Ю.Бублика і В.Курила щодо непризначення Центральною виборчою комісією перших місцевих виборів у окремих об'єднаних територіальних громадах Полтавської та Луганської областей. За кожним із цих випадків Голова Комітету С.Власенко вказав, що у межах повноважень, визначених Законом України «Про комітети Верховної

Ради України», він узагальнить всі пропозиції народних депутатів – членів Комітету та підготує відповідні звернення до ЦВК.

На засіданні Комітету 20 вересня 2017 року на основі аналізу інформації народного депутата України М.Федорука була підтримана пропозиція щодо звернення до Центральної виборчої комісії про надання Комітету результатів розгляду звернення Чернівецької обласної державної адміністрації з питання призначення додаткових виборів депутатів селищної ради Глибоцької селищної об'єднаної територіальної громади від територіальної громади сіл Черепківці та Новий Вовчинець.

Аналогічного характеру звернення на адресу ЦВК щодо ситуації навколо непризначення перших виборів депутатів Щастинської, Гірської міських, Новоайдарської селищної рад та Щастинського, Гірського міських, Новоайдарського селищного голів у відповідних новоутворених об'єднаних територіальних громадах Луганської області було направлено від Комітету на підставі інформації та пропозиції народного депутата України В.Курила.

Реагуючи на інформацію народного депутата України О.Березюка щодо протиправних дій у приміщенні Харківської міської ради проти членів депутатської фракції «Об'єднання «САМОПОМІЧ» у цій раді та маючи на меті всебічне з'ясування обставин, що стосуються вищевказаної ситуації в рамках здійснення Комітетом контрольної функції, Комітет підтримав необхідність направлення відповідного звернення до Генерального прокурора України Ю.Луценка з пропозицією щодо надання інформації про події, які мали місце 20 вересня 2017 року у Харківській міській раді для представлення її на одному з найближчих засідань Комітету.

На засіданні Комітету 4 жовтня 2017 року було заслухано і взято до відома інформацію Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г.Зубка про законодавче забезпечення упорядкування районного поділу внаслідок формування спроможних громад. Він поінформував, зокрема, що з прийняттям у 2014 році Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні та у 2015 році Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» було створено передумови для формування дієздатного первинного суб'єкта місцевого самоврядування з відповідними повноваженнями та ресурсами. Станом на 01.10.2017 створено 614 об'єднаних територіальних громад (ОТГ), з яких у 201 ОТГ 29 жовтня ц.р. відбудуться перші місцеві вибори. За прогнозними оцінками Мінрегіону, до кінця 2017 року буде утворено понад 660 ОТГ, що об'єднують більше 3 тис. громад (27,1% від загальної кількості громад, що функціонували на 01.01.2015) та близько 4 млн. населення (приблизно 14% від загальної кількості населення України).

Доповідач вказав, що процес укрупнення адміністративно-територіальних одиниць базового рівня, спрямований на формування спроможного та дієздатного місцевого самоврядування, спричинив трансформацію територіального устрою і субрегіонального рівня. Це, у свою чергу, потребує зміни системи органів влади на районному рівні. У районах, де ОТГ утворено в межах усієї території району, на одній і тій же території відповідно до

законодавства відбувається дублювання повноважень органів місцевого самоврядування ОТГ, районних рад та відповідних РДА. Відповідні райради, як правило, приймають лише рішення про встановлення грошової оцінки землі та про перерозподіл трансфертів з державного бюджету до бюджету (бюджетів) ОТГ. Райдержадміністрації теж позбавлені переважної більшості повноважень, які за законом виконуються виконавчими органами ради ОТГ, крім питань охорони праці і соціального захисту населення.

Г.Зубко наголосив на основних проблемах, які існують на сьогодні:

- накладання повноважень районної ради та органів місцевого самоврядування ОТГ;
- дублювання повноважень райдержадміністрації та органів місцевого самоврядування ОТГ (надання адміністративних, освітніх та медичних послуг і навіть ЖКГ);
- неефективне використання коштів місцевого та державного бюджету, (здійснюються видатки на утримання апарату виконавчих органів ОТГ та апарату РДА в частині виконання дублюючих повноважень);
- зниження якості надання послуг в населених пунктах у зв'язку із зменшенням фінансування районного бюджету (в частині освітньої, медичної субвенції);
- розподілу комунального майна між ОТГ і районом;
- недостатності коштів на утримання апарату райрад у районах, де більшість громад об'єдналася;
- юрисдикція органів виконавчої влади на території ОТГ, що утворені в межах різних районів.

Віце-прем'єр-міністр України – Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України запропонував наступні пропозиції для вирішення проблемних питань.

Прийняття Верховною Радою України рішення про:

Варіант I – зміну адміністративно-територіального устрою районного рівня на території:

- а) в межах всієї країни;
- б) в межах території окремих областей (пілотні області);

Варіант II – ліквідацію окремих районів, у яких всі територіальні громади об'єдналися;

Варіант III – законодавче врегулювання та дострокове припинення повноважень районних рад у районах, де всі громади об'єдналися в одну ОТГ (відсутність спільних інтересів територіальних громад);

Варіант IV – утворення нового району шляхом об'єднання в один район територій 2-х і більше суміжних районів (прийняття законопроекту № 6636).

На даному засіданні Комітет у порядку здійснення контрольної функції було заслухано інформацію Голови Комітету С.Власенка про звернення Піщанської сільської ради Новомосковського району Дніпропетровської області щодо блокування Дніпропетровською обласною державною адміністрацією добровільного об'єднання територіальних громад Новомосковського району

Дніпропетровської області. За наслідками обговорення цієї інформації було підтримано позицію про розгляд на наступному засіданні Комітету усіх звернень, які надходять щодо блокування з боку державних органів влади процесу добровільного об'єднання територіальних громад.

Голова Комітету С.Власенко також поінформував членів Комітету про зміст проміжної відповіді Генеральної прокуратури України на звернення від Комітету щодо подій, які мали місце 20 вересня 2017 року у Харківській міській раді (перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради).

Окрім того, народний депутат України М.Федорук вніс пропозицію запропонувати ЦВК довивчити питання щодо непризначення додаткових виборів депутатів Глибоцької селищної ради Глибоцької селищної об'єднаної територіальної громади від територіальної громади сіл Черепківці та Новий Вовчинець, що приєдналася до зазначеної об'єднаної територіальної громади в порядку, визначеному Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

6 жовтня 2017 року Комітет звернувся до Кабінету Міністрів України з пропозицією повідомити про здійснені Кабінетом Міністрів України заходи на виконання Закону України від 16 вересня 2014 року № 1680-VII «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей». У відповідь Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України надало інформацію, в якій, зокрема, повідомляється, що Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.08.2016 № 892 затверджено Концепцію Державної цільової програми відновлення та розбудови миру в східних регіонах України. Відповідно до пункту 2 Розпорядження Міністерством розроблено проект Державної цільової програми відновлення та розбудови миру в східних регіонах України, який передбачає заходи з відновлення об'єктів інфраструктури підконтрольної території Донецької та Луганської областей. Програма має забезпечити консолідацію зусиль центральних та місцевих органів виконавчої влади, громадських організацій та міжнародного співтовариства у процесі відновлення та розбудови миру в східних регіонах України, а також соціально-економічного розвитку приймаючих громад. Крім того, Міністерством запущено «Портал економічного та соціального відновлення» сучасної інноваційної он-лайн платформи, передбаченої для систематизації інформації з різних джерел, що дозволяє проводити моніторинг ходу реалізації проектів і заходів, направлених на соціально-економічне відновлення регіонів, постраждалих внаслідок конфлікту на сході України, а також координувати дії державних органів влади, міжнародних та вітчизняних партнерів.

На засіданні Комітету 15 листопада 2017 року було заслухано та взято до відома інформацію першого заступника голови Київської обласної ради В.Майбоженка про стан фінансування програм соціально-економічного та культурного розвитку Київської області у 2017 році та заяву депутатів Київської обласної ради про знищення місцевого самоврядування через безпрецедентний тиск правоохоронних органів та блокування казначейських рахунків

розпорядників та одержувачів бюджетних коштів. У розгляді питання взяли активну участь присутні народні депутати України-члени Комітету, перший заступник голови Державної казначейської служби України В.Дуда, начальник Головного управління Служби безпеки України у місті Києві та Київській області С.Симочко, перший заступник Голови Київської обласної державної адміністрації О.Савченко, заступник прокурора Київської області А.Мілевський.

Було заслухано інформацію керівника Офісу з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України В.Мазярчука щодо оплати праці державних службовців Апарату Верховної Ради України після набрання чинності новим Законом України «Про державну службу», порівняння отриманих результатів із середніми показниками по системі центральних органах виконавчої влади, використання економії фондів оплати праці на преміювання, існуючих диспропорцій по умовам оплати праці у бюджетній сфері. За наслідками обговорення Голова Комітету С.Власенко запропонував взяти інформацію Офісу з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України до відома та ініціювати питання щодо законодавчого врегулювання умов оплати праці працівників бюджетних установ та підприємств державного сектору економіки з урахуванням соціально-економічного розвитку країни та наявних фінансових ресурсів державного бюджету.

Також Комітет заслухав і взяв до відома інформацію народного депутата України О.Березюка щодо ситуації, яка склалася у місті Миколаєві у зв'язку з достроковим припиненням повноважень Миколаївського міського голови О.Сенкевича за рішенням відповідної міської ради, що, на думку народного депутата, є приниженням волевиявлення виборців, які віддали більш ніж 50% голосів на підтримку даного кандидата на чергових місцевих виборах.

6 грудня 2017 року Комітет заслухав інформацію Голови підкомітету з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування А.Шкрум про Роз'яснення Комітету щодо застосування положень статті 20 Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII в частині зарахування до досвіду роботи на посадах державної служби категорій «Б» і «В» періодів роботи до набрання чинності цим Законом. А.Шкрум поінформувала присутніх, що підкомітетом підготовлено проект Роз'яснення Комітету, яке пропонується членам Комітету для вивчення, внесення пропозицій та визначення щодо можливості його підтримки на наступному засіданні Комітету. На засіданні Комітету, що відбулося 20 грудня 2017 року, вищезазначене Роз'яснення було затверджено одногосним рішенням народних депутатів України – членів Комітету.

Також цього дня було заслухано та взято до відома інформацію Міністра Кабінету Міністрів України О.Саєнка та Голови Національного агентства України з питань державної служби К.Ващенка про стан реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2016-2020 роки. Так, О.Саєнко поінформував щодо ключових пріоритетів Стратегії реформування державного управління України на 2016-2020 роки (а саме, стратегічного планування, інституційних змін, ефективних процедур, професійних кадрів, сучасних технологій) та результатів її впровадження впродовж 2016-2017 років.

Так, доповідач зазначив, що в рамках стратегії підготовлено середньостроковий План дій Уряду, узгоджений з трирічним бюджетним плануванням; у Секретаріаті КМУ утворено Департамент стратегічного планування, розроблено Концепцію реформування міністерств та оновлено вимоги до їх структури (при цьому у 2017 році оновлено організаційні структури 10 пілотних міністерств), розроблено Концепцію запровадження посад фахівців з питань реформ та розпочато відбір таких фахівців за модернізованою конкурсною процедурою, підготовлено оновлену систему показників для оцінювання діяльності держслужбовців категорії «А», опрацьовується концепція реформи оплати праці працівників усієї бюджетної сфери, напрацьовуються законопроекти щодо внесення змін до спеціальних (галузевих) законів з метою уникнення протиріч із Законом України «Про державну службу», а також внесення змін до законів України «Про Кабінет Міністрів України» та «Про центральні органи виконавчої влади» тощо. У свою чергу К.Ващенко доповнив надану Міністром Кабінету Міністрів України інформацію, зазначивши, що Стратегія реформування державного управління містить п'ять ключових блоків, а саме: зміну підходу до системи прийняття рішень, реформування КМУ та ЦОВВ, реформу державної служби, реформу системи адміністративних послуг, зміну формату взаємовідносин державних органів з громадянським суспільством та експертним середовищем з метою суттєвого підвищення якості підготовлених Урядом проектів рішень. Крім того, доповідач більш детально висвітлив суть Концепції запровадження посад фахівців з питань реформ та її взаємозв'язок з реформуванням КМУ і оптимізацією системи ЦОВВ, поінформував щодо організації за допомогою ЄС незалежного моніторингу за діяльністю конкурсних комісій та змін у конкурсній процедурі, спрямованій на більш якісне вимірювання професійної та особистісної компетентності кандидатів, повідомив щодо існуючого стану у сфері оплати праці державних службовців різних категорій та перспективних змін у цій сфері.

КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ФОРУМИ, ТРЕНІНГИ

На виконання Плану роботи Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування на період сьомої сесії

ФОРМИ РОБОТИ КОМІТЕТІВ

...

4. Комітети можуть організовувати "круглі столи", конференції та інші заходи, проведення яких не суперечить законодавству України.

стаття 42

Закону України

“Про комітети Верховної Ради України”

Верховної Ради України VIII скликання (вересень 2017 року – січень 2018 року) та з огляду на положення статей 14, 28 та 42 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», які дозволяють парламентським комітетам ініціювати парламентські слухання та організувати круглі столи, конференції та інші заходи, проведення яких не суперечить законодавству України, за звітний період

Комітет провів, організував, став співорганізатором або взяв участь у цілій низці відповідних заходів, що пройшли як у місті Києві, так і в багатьох інших містах України.

24 жовтня 2017 року у Комітеті було проведено тренінг для працівників секретаріату Комітету та помічників народних депутатів України – членів Комітету на тему: «Аналіз державної політики та законотворчий процес». Захід відбувся за модераторії Романа Кобця, Директора Європейського інформаційно-дослідницького центру, діяльність якого координується Лабораторією законодавчих ініціатив за підтримки програми USAID «Рада: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво», що виконується Фондом «Східна Європа». У ході тренінгу було відпрацьовано питання визначення державної політики, її відмінності від боротьби за владу, законотворення та державного управління, проблематики законодавчого процесу як етапу формування державної політики, особливостей рішень у державній політиці, різновидів аналітичних та політичних документів у практиці демократичних країн тощо.

23-24 листопада 2017 року у м. Краматорськ Донецької області Комітет спільно з Донецькою обласною державною адміністрацією, обласною військово-цивільною адміністрацією, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України та Програмою Ради Європи «Децентралізація і територіальна консолідація в Україні» провів Форум «Децентралізація: сучасний стан та перспективи розвитку». Під час Форуму Заступник Голови Комітету Віталій Курило наголосив, що Верховна Рада України та Комітет активно опікуються питаннями впровадження реформи децентралізації влади, зокрема щодо її реалізації на територіях Донецької та Луганської областей. Так, Комітет неодноразово вносив подання до Верховної Ради України щодо зміни меж районів та віднесення окремих населених пунктів до складу районів Донецької та Луганської областей з метою надання можливостей для створення відповідно до закону об'єднаних територіальних громад, народними депутатами України - членами Комітету був підготовлений проект Закону про військово-цивільне адміністрування (реєстр. № 7090), метою якого є надання правової визначеності законодавчим положенням щодо запровадження режиму військово-цивільного адміністрування на території проведення антитерористичної операції з одночасним дотриманням прав територіальних громад та органів місцевого самоврядування. До учасників Форуму звернулися Голова Донецької обласної державної адміністрації, Керівник обласної військово-цивільної адміністрації П.Жебрівський, Спеціальний радник Уряду України з питань децентралізації, Керівник Департаменту демократичного врядування Генерального директорату-II з питань демократії Генерального секретаріату Ради Європи Д.Попеску, Директор Департаменту з питань місцевого самоврядування та територіальної організації влади Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України С.Шаршов, голова підкомітету з питань регіональної політики, місцевих бюджетів та комунальної власності А.Река, голова підкомітету з питань державної служби та служби в органах

місцевого самоврядування А.Шкрум, Керівник групи радників з підтримки впровадження державної регіональної політики Програми «U-LEAD з Європою» Ю.Третяк, Директор проекту USAID Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування «ПУЛЬС», позаштатний консультант Комітету І.Парасюк, Координатор проектів ПРООН О.Урсу.

24 листопада 2017 року заступник керівника секретаріату Комітету О.Маковський та головний консультант секретаріату Комітету І.Ляшко взяли участь у публічній дискусії у форматі круглого столу на тему: «Парламентська служба: реформування, засади функціонування, гарантії діяльності Апарату Верховної Ради України», що відбулася за сприяння Комітету з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України, програми USAID РАДА, Фонду Східна Європа, Лабораторії законодавчих ініціатив. В рамках дискусії були обговорені питання створення і функціонування в Україні особливого виду державної служби - парламентської служби, особливості законодавчого врегулювання впровадження парламентської служби та існуючі напрацювання у цьому напрямку.

28 листопада 2017 року Керівник секретаріату Комітету А.Малюга взяла участь в обговоренні проекту Стратегії Офісу з фінансово та економічного аналізу у Верховній Раді України на 2018-2019 роки, яке відбулося у Комітеті Верховної Ради України з питань бюджету. Офіс було створено за підтримки Урядів Німеччини та Великої Британії через проект «Ефективне управління державними фінансами». Цей проект реалізується німецькою федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH та Вестмінстерською фундацією за демократію (WFD). Підставою для створення Офісу став лист про наміри між Апаратом ВРУ, GIZ, Вестмінстерською фундацією за демократію (WFD) та ГО «Ліга інтернів» від 19 листопада 2015 року. За період з січня 2016 по листопад 2017 років ОФЕА підготував більше 155 аналітичних продуктів на різноманітну тематику, серед яких були відповіді на запити народних депутатів України, звернення працівників Апарату Верховної Ради України, а також аналітичні продукти відповідно до затвердженого плану роботи, що стосувалися з-х основних напрямів: питань бюджету та ефективності використання коштів; ефективності податкових надходжень; вивчення кращого міжнародного досвіду з важливих соціально-економічних питань тощо. У свою чергу стратегія розвитку на наступні 18 місяців теж передбачає досягнення трьох основних цілей: підтримка Верховної Ради України у здійсненні контрольної функції Парламенту (в т.ч. за діяльністю Уряду у бюджетній сфері); посилення якості законодавства та ефективності використання публічних коштів (зокрема, в частині альтернативної та незалежної аналітики щодо здійснюваних Урядом реформ); посилення ролі ОФЕА як сервісу для народних депутатів України та працівників Апарату Верховної Ради України з надання фінансового та економічного аналізу та інформації.

30 листопада 2017 року Керівник секретаріату Комітету А.Малюга та головний консультант секретаріату Комітету Г.Степанян взяли участь у підсумковій конференції конкурсу «Кращі практики місцевого

самоврядування» у 2017 році, яка відбулася у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України та була організована у співробітництві з Програмою Ради Європи «Децентралізація і територіальна консолідація в Україні». Даний конкурс проводився за трьома темами: прозорість та підзвітність місцевого самоврядування; практики розвитку регіонів та громад, засновані на власних стратегіях та ресурсах; співробітництво територіальних громад, а його фіналістами стали Дрогобицька міська рада Львівської області, Новоукраїнська міська рада Кіровоградської області, Слобожанська селищна рада Дніпровського району Дніпропетровської області, Кам'янська міська рада Дніпропетровської області, Горішньоплавнівська міська рада Полтавської області, Доброславська селищна рада Лиманського району Одеської області, Решетилівська районна рада Полтавської області, Оболонська сільська рада Семенівського району Полтавської області, Дунаєвецька міська рада Дунаєвецького району Хмельницької області.

30 листопада 2017 року працівники секретаріату Комітету та помічники народних депутатів України – членів Комітету взяли участь у тренінгу на тему: «Фінансова децентралізація та формування спроможних громад», який було проведено у Комітеті Офісом з фінансово та економічного аналізу у Верховній Раді України. Учасникам тренінгу було представлено дві тематичні презентації, а саме: «Фінансова децентралізація: результати та перспективи» та «Особливості формування бюджетів об'єднаних територіальних громад». Спікерами заходу виступили експерти з фінансових питань Олена Медведєва та Яніна Казюк. У ході заходу, зокрема, зазначалося, що кроки, спрямовані на децентралізацію фінансових ресурсів, є важливою частиною реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Про позитивні результати в цьому напрямку свідчать показники виконання місцевих бюджетів, збільшення частки місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України та індикатори результатів фінансової децентралізації. Це стало можливим завдяки підвищенню зацікавленості органів місцевого самоврядування у збільшенні надходжень до місцевих бюджетів, реалізації заходів щодо пошуку резервів їхнього наповнення та підвищення ефективності адміністрування податків і зборів

4 грудня 2017 року Керівник секретаріату Комітету А.Малюга взяла участь у II Всеукраїнському форумі об'єднаних громад «Ініціативи, що змінюють життя», який відбувся у м. Києві за участі голів усіх 665 територіальних громад, які об'єдналися за останні майже три роки. Основною метою Форуму було визначення потреб та можливостей територіальних громад, набуття навичок у прийнятті управлінських рішень із урахуванням особливостей соціально-економічного розвитку територій, інвестиційного клімату, ефективності функціонування і структурних характеристик бізнес-середовища, ресурсного потенціалу, як важливих складових наповнення місцевих бюджетів, створення робочих місць та подальшого зміцнення місцевого самоврядування в цілому. Серед іншого, на заході було презентовано перший в Україні мобільний Центр надання адміністративних послуг.

7 грудня 2017 року в Інституті законодавства Верховної Ради України відбулася презентація низки науково-практичних видань з питань розвитку місцевої демократії та транскордонного співробітництва, організована Інститутом за участі Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування і Фонду імені Ханса Зайделя. У ході заходу були представлені роботи «Європа регіонів: транскордонне співробітництво» (коментар до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями) та «Європейська Хартія локальної демократії від „А” до „Я”» (науково-практичний коментар до Європейської хартії місцевого самоврядування) авторів С.Панасюка, М.Баймуратова, Б.Кофмана. Крім того, під час презентації були заслухані доповіді С.Запари «Проблеми транскордонного співробітництва північно-східного регіону України в сучасних умовах», П.Пацурківського «Довіра і договір як основоположні концепти транскордонної співпраці», І.Хохлової «Проблеми та виклики здійснення транскордонного співробітництва Закарпатської області», Т.Короткого «Участь Одеської області в діяльності Єврорегіону „Нижній Дунай”» та інших.

Вітання науковцям із серйозним творчим доробком від імені Голови Комітету С.Власенка та членів Комітету передав головний консультант секретаріату Комітету Г.Степанян, відзначивши при цьому важливе практичне значення наукових робіт як для діяльності органів місцевого самоврядування на місцях, так і для законопроектних зусиль комітетів Верховної Ради України, зокрема Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, до предмету відання якого належать питання регіональної політики та регіонального розвитку, співробітництва територіальних громад, транскордонного співробітництва, законодавчого забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування тощо. Під час обговорення питання розвитку транскордонного співробітництва було зазначено, що цей механізм співпраці громад сусідніх країн знаходиться на дуже низькому рівні розвитку, а наявні угоди про транскордонне співробітництво в Україні виникли скоріше як співпраця між країнами, а не громадами. Основними проблемними аспектами такого становища є низький рівень місцевих бюджетів, який не дозволяє проводити самостійну співпрацю з партнерами на кордоні, відсутність практичних методичних рекомендацій щодо можливих напрямків та процесу організації такої співпраці. У цьому сенсі було відзначено, що підготовлений науковцями коментар до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, а також процес адміністративної реформи, який також призвів до суттєвого збільшення місцевих бюджетів, призведуть в майбутньому до активізації транскордонного співробітництва в Україні.

8 грудня 2017 року в Академії праці, соціальних відносин і туризму відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості», організована Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», партнером якої виступив Комітет з питань державного

будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. Конференція проводилась в рамках відзначення Дня місцевого самоврядування, а її метою було формування єдиного бачення напрямів муніципальної реформи в Україні відповідно до європейських принципів і стандартів на основі співставлення позицій з цього питання влади, науковців та інститутів громадянського суспільства, зокрема профспілок, об'єднань органів місцевого самоврядування, громадських організацій тощо. Керівник секретаріату Комітету А.Малюга, яка взяла участь у Конференції, передала вітання її учасникам від Комітету, наголосивши, що, незважаючи на триваючу агресію Російської Федерації, в Україні продовжується процес реформ, що мають демократизувати державне та суспільне життя, трансформувати систему влади відповідно до європейських принципів та стандартів і найбільш вагомі результати на цьому шляху демонструє децентралізація як перший етап муніципальної реформи. А.Малюга вказала, що парламентський Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування зробив суттєвий внесок у формування законодавчої бази децентралізації, що дозволило не лише розпочати муніципальну реформу на практиці, але й забезпечувати її нормативний супровід впродовж останніх трьох років. Найважливішими законами і законопроектами, у підготовці яких Комітет відіграв вирішальну роль, є: про співробітництво територіальних громад; про добровільне об'єднання територіальних громад; про службу в органах місцевого самоврядування (нова редакція); про внесення змін до деяких законів України щодо статусу старости села, селища; про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення. Комітет брав активну участь у формуванні законодавчих основ бюджетної децентралізації та податкової реформи, що дало змогу суттєво збільшити ресурси місцевого самоврядування, які спрямовуються на соціально-економічний та культурний розвиток наших сіл, селищ та міст.

11-12 грудня 2017 року в рамках проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС), який реалізується за підтримки USAID, у м. Рівне відбулося засідання Секції Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України». У роботі Секції взяли участь 40 представників громад з різних областей України, голова підкомітету з питань адміністративних послуг та нагород О.Дехтярчук, Директор Центрального офісу впровадження децентралізаційної реформи Асоціації міст України В.Мягкоход. Перший день засідання, що проходило у сесійній залі Рівненської міської ради, стосувався актуальних питань розвитку системи надання адміністративних послуг, зокрема, у сфері земельних відносин. Також представники міст обговорили розроблений Мінрегіоном проект Закону про внесення змін до деяких законопроектів України щодо приведення законодавства у відповідність до Закону України «Про адміністративні послуги», ознайомилися з кращими практиками та інноваціями в організації роботи Рівненського регіонального центру надання адміністративних послуг та перспективами його розвитку. Наступного дня роботи Секції учасники відвідали м. Дубно, де вивчали роботу місцевого Центру надання адміністративних послуг.

18 грудня 2017 року Голова Комітету С.Власенко взяв участь та представив позицію Комітету на конференція «Реформа державного управління», яка відбулася у Клубі Кабінету Міністрів України та мала на меті підведення підсумків реформи державного управління у 2017 році та визначення планів на наступний рік.

18 грудня 2017 року Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування спільно з Проектом «Сприяння розвитку місцевої демократії в Україні», що впроваджується Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи, провів круглий стіл на тему: «Законодавче регулювання правового статусу депутатів місцевих рад: поточний стан та перспективи удосконалення». У ході засідання учасники розглянули поточний стан та проблемні питання імплементації українського законодавства у сфері статусу депутатів місцевих рад, ознайомились із міжнародним досвідом їх діяльності, а також обговорили шляхи удосконалення правового регулювання такого статусу з метою посилення підзвітності та відповідальності депутатів перед виборцями, підвищення ефекту синергії від взаємодії органів місцевого самоврядування та членів територіальних громад. Під час засідання круглого столу Радником з питань децентралізації Генерального директорату з питань демократії Ради Європи Сільвією Івановою було представлено експертний висновок Ради Європи щодо чинного Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», підготовлений в рамках Програми «Децентралізація і територіальна консолідація в Україні». У висновку було висвітлено європейські стандарти та практику діяльності «місцевих обраних представників», проаналізовано основні положення чинного Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» та надано рекомендації щодо його удосконалення. С.Іванова також звернула увагу, що протягом 2015-2017 років Радою Європи було запроваджено в Україні низку досить продуктивних проектів і програм у сфері децентралізації та територіальної консолідації і висловила сподівання на подальшу плідну співпрацю. За результатами загального обговорення учасники засідання дійшли згоди щодо напрацювання змін до чинного Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» з урахуванням провідного міжнародного досвіду та доцільності утворення Комітетом відповідної робочої групи.

25 січня 2018 року Керівник секретаріату Комітету А.Малюга та головний консультант секретаріату Комітету Г.Степанян взяли участь у стратегічній сесії «Регіональний розвиток», що відбулася у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України за організаційної та фінансової підтримки Програми «U-LEAD з Європою» і стосувалася обговорення пріоритетів та завдань державної регіональної політики на 2018 рік та у середньостроковій перспективі. Під час заходу, зокрема, зазначалося, що процес формування ефективної системи регіонального розвитку є незавершеним з огляду на існування проблем і викликів у цій сфері. Тому на даному етапі важливо визначити нові ефективні механізми, які допоможуть реалізувати потенціал регіонів, використовувати їх конкурентні переваги, створювати нові точки зростання. Становленню ефективної політики регіонального розвитку, серед іншого, має сприяти вдосконалення і модернізація Закону України «Про стимулювання розвитку регіонів», головним

комітетом з опрацювання якого у Верховній Раді України є Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування.

МІЖНАРОДНЕ ПАРТНЕРСТВО, ВЗАЄМОДІЯ З МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, МІЖПАРЛАМЕНТСЬКА СПІВПРАЦЯ

Керуючись статтями 13, 23 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», які надають можливості для широкої взаємодії з міжнародними організаціями, Комітет впродовж звітного періоду продовжив практику тісної співпраці з міжнародними партнерами Комітету:

- Програмою Ради Європи «Децентралізація і територіальна консолідація в Україні»;
- Програмою Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «RADA: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво»;
- Швейцарсько-українським проектом «Підтримка децентралізації в Україні» (DESPRO);
- Шведським агентством з міжнародного розвитку Sida;
- Академією Фольке Бернадотта (Шведське урядове агентство з питань миру, безпеки і розвитку), яка продовжує реалізацію проекту «Місьцеве самоврядування і верховенство права в Україні»;
- програмами місцевого розвитку ПРООН;
- Проектом ПРООН «Громадянське суспільство задля розвитку демократії та прав людини в Україні»;
- Проектом USAID «Громадяни в дії»;
- Проектом «Реформа управління на сході України», що виконується федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), яка діє за дорученням Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ);
- Проектом USAID «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні (ПУЛЬС)».

Зазначена співпраця включала інтелектуальну, організаційну, матеріальну підтримку при проведенні засідань Комітету, його підкомітетів і робочих груп, плануванні, організації і проведенні комітетських слухань, круглих столів, робочих зустрічей, візитів, надання експертних висновків і аналітичних матеріалів при здійсненні законопроектної та контрольної функцій в межах предмету відання Комітету тощо.

Народні депутати України - члени Комітету продовжили активну участь у групах з міжпарламентських зв'язків, у роботі парламентських делегацій Верховної Ради України, а саме: у Парламентській асамблеї Ради Європи, у Парламентській асамблеї Організації з безпеки та співробітництва в Європі, у Парламентській асамблеї ЄС – Східні сусіди (ПА ЄВРОНЕСТ), у складі Української частини Парламентського комітету асоціації між Україною та Європейським Союзом, у Комітеті з правових питань і прав людини Парламентської асамблеї Ради Європи у GRECO (Група держав проти корупції).

Так, 4-5 вересня 2017 року Голова Комітету С.Власенко брав участь у засіданні Комітету ПАРЕ з правових питань і прав людини як Заступник члена Постійної делегації Верховної Ради України у ПАРЕ (м. Париж, Французька Республіка).

19-21 вересня 2017 року голова підкомітету з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування А.Шкрум брала участь у Шостому засіданні Парламентського комітету асоціації між Україною та Європейським Союзом (ПКА) як Заступник члена Парламентського комітету асоціації Україна – Україна (м. Дніпро, Україна).

20 вересня 2017 року Голова Комітету С.Власенко брав участь у засіданні Комітету ПАРЕ з питань міграції, біженців та переміщених осіб (м. Париж, Французька Республіка).

21-23 вересня 2017 року Заступник Голови Комітету В.Курило брав участь у конференції Парламентської асамблеї ЄВРОНЕСТ на тему: «Гендерна рівність та питання охорони здоров'я жінок у державах – учасницях Східного Партнерства» як Заступник Глави Постійної делегації Верховної Ради України у ПА ЄВРОНЕСТ (м. Баку, Азербайджанська Республіка).

28-29 вересня 2017 року голова підкомітету з питань місцевого самоврядування Ю.Бублик на запрошення Ради Європи брав участь у семінарі на тему: «Обмін досвідом щодо ролі парламентів у попередженні та протидії насильству стосовно жінок та домашньому насильству» (м. Будапешт, Угорщина).

28-30 вересня 2017 року Голова Комітету С.Власенко брав участь у засіданні Комітету ПАРЕ з питань виборів суддів Європейського суду з прав людини (м. Париж, Французька Республіка).

8-12 жовтня 2017 року Секретар Комітету О.Гончаренко брав участь у засіданнях комітетів ПАРЕ в рамках Четвертої частини сесії 2017 року ПАРЕ як Член Постійної делегації Верховної Ради України у ПАРЕ (м. Страсбург, Французька Республіка).

8-13 жовтня 2017 року Голова Комітету С.Власенко брав участь у засіданнях комітетів ПАРЕ в рамках Четвертої частини сесії 2017 року ПАРЕ (м. Страсбург, Французька Республіка).

16-20 жовтня 2017 року Голова Комітету С.Власенко брав участь у засіданні GRECO (Група країн проти корупції) як представник Комітету ПАРЕ з правових питань та прав людини (м. Страсбург, Французька Республіка).

19-22 жовтня 2017 року Голова Комітету С.Власенко брав участь у засіданні Комітету ПАРЕ з питань вибору суддів Європейського суду з прав людини (м. Рига, Латвійська Республіка).

23-27 жовтня 2017 року голова підкомітету з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування А.Шкрум на запрошення Східноєвропейського центру багатопартійної демократії – регіонального офісу Нідерландського інституту багатопартійної демократії брала участь у Конференції щодо політичних прав жінок як член Міжфракційного об'єднання «Рівні можливості» (Туніська республіка).

12-13 листопада 2017 року Голова Комітету С.Власенко брав участь у засіданні Комітету ПАРЕ з правових питань і прав людини (м. Париж, Французька Республіка).

16-20 листопада 2017 року голова підкомітету з питань державної служби та служби в органах місцевого самоврядування А.Шкрум брала участь у Четвертій Глобальній конференції молодих парламентаріїв Міжпарламентського Союзу (м. Оттава, Канада).

22-24 листопада 2017 року Голова Комітету С.Власенко брав участь у засіданні Бюро ПАРЕ та Постійного комітету ПАРЕ (м. Копенгаген, Королівство Данія).

22-24 листопада 2017 року член Комітету О.Березюк у складі делегації Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради України А.Парубієм брав участь у заходах Європейського Парламенту «Діалоги Жана Моне», що відбулися у Французькій Республіці.

4-8 грудня 2017 року Голова Комітету С.Власенко брав участь у засіданні GRECO (Група країн проти корупції) як представник Комітету ПАРЕ з правових питань та прав людини (м. Страсбург, Французька Республіка).

7-9 грудня 2017 року Голова Комітету С.Власенко брав участь у засіданні Комітету ПАРЕ з питань міграції, біженців та переміщених осіб (м. Париж, Французька Республіка).

11-13 грудня 2017 року Голова Комітету С.Власенко брав участь у засіданні Комітету ПАРЕ з правових питань і прав людини (м. Париж, Французька Республіка).

13-15 грудня 2017 року Секретар Комітету О.Гончаренко брав участь у засіданні Комітету ПАРЕ з політичних питань і демократії (м. Париж, Французька Республіка).

У рамках міжнародної співпраці та партнерства за період сьомої сесії Верховної Ради України відбулися наступні заходи за участі Комітету та народних депутатів України - членів Комітету.

29 жовтня - 4 листопада 2017 року делегація Комітету у складі народних депутатів України О.Гончаренка, А.Шкрум, М.Федорука, Ю.Бублика, А.Реки, О.Дехтярчука, В.Гуляєва та працівників секретаріату Комітету перебувала із ознайомчим візитом у Королівстві Іспанія, який було здійснено за підтримки та сприяння Програми Ради Європи «Децентралізація і територіальна консолідація в Україні». У ході візиту члени Комітету зустрілися з Президентом Конституційного суду Королівства Іспанія п. Хуаном Хосе Гонсалес Рівасом, представниками апарату суду, ознайомились із інформацією про Конституційний суд Іспанії та історією формування повноважень автономій. Так, зокрема, під час зустрічі зазначалось, що Конституційний суд є вищим органом конституційного контролю в Іспанії і був створений відповідно до Конституції 1978 року. Діяльність суду регулюється Органічним законом від 5 жовтня 1979 року, який визначає суд як вищу інстанцію для тлумачення Конституції і визначає його незалежність від решти конституційних органів. Конституційний суд складається з 12 суддів, які призначаються Королем Іспанії спеціальним королівським указом за пропозицією: двох палат парламенту – по чотири кандидати від Конгресу депутатів і Сенату; Уряду Іспанії – 2 кандидати; Генеральної Ради судової влади – 2 кандидати.

Також члени делегації мали змогу зустрітися в Сенаті Королівства Іспанія з Хуаном Хосе Лукасом, Головою Конституційної комісії та працівниками апарату Комісії. Під час зустрічі було заслухано інформацію про досвід Іспанії у проведенні децентралізації та підвищенні ролі спроможних територіальних громад, обговорені питання щодо двостороннього діалогу між Україною та Іспанією, подальшого поглиблення міжпарламентських зв'язків, тимчасово окупованих Російською Федерацією територій Донецької та Луганської областей, збройної анексії Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, а також ситуації, яка склалася в Каталонії. Так, Хуан Хосе Лукас подякував за позицію України стосовно подій як у місті Барселона, так і Каталонії в цілому та підтвердив позицію Королівства Іспанії щодо підтримки територіальної цілісності та суверенітету України.

Директор Центру конституційних та політичних досліджень Іспанії п.Бенігно Пендас Гарсія ознайомив членів делегації зі статусом Центру, його основними завданнями та функціями. Центр підпорядковується Міністерству Секретаріату Глави Уряду і територіальних адміністрацій Іспанії та є його дорадчим органом. Завданнями Центру є сприяння аналізу національної і міжнародної правової та соціально-політичної реальності, приділення уваги розвитку публічного права та соціальних наук як у Європі, так і в Латинській Америці. До функцій Центру належить вивчення характеру, еволюції та функціонування соціальних, політичних, адміністративних систем як на національному, так і на міжнародному рівні, а також дослідження національної та міжнародної політики у сфері публічного права.

Під час поїздки до міста Сантандер у регіоні Кантабрія делегація Комітету зустрілася з Головою Уряду Кантабрії п. Мігелем Ревіллою Роїзом, поінформував українську сторону про адміністративно-територіальний устрій регіону, що включає одну провінцію та 102 муніципалітети, поточні показники його економічного розвитку та власні повноваження місцевих органів влади. Так, за підсумками 2016 року валовий внутрішній продукт Кантабрії становив 12539 млн. євро, що у вимірі на душу населення складає 21553 євро і за цим показником виводить регіон на 9-е місце серед автономних провінцій Іспанії. Провідними бюджетоутворюючими галузями місцевої економіки є туризм та сфера послуг. Голова Уряду висловив переконання, що таких результатів було б неможливо досягнути без реформи децентралізації в Іспанії, завдяки якій Кантабрія отримала автономію у 1982 році.

Генеральні директори з питань місцевих влад, з питань розвитку сільських територій, з питань інновацій, розвитку технологій та промислового підприємництва, з питань молодіжної політики та розвитку, з питань бюджету та фінансової політики міністерств Кантабрії поінформували учасників про те, як Уряд Кантабрії стимулює громади до об'єднання через впровадження спільних економічних проектів, про перелік місцевих податків та зборів, які залишаються в громадах, про ринок землі, про можливості Уряду для залучення інвесторів, про умови та порядок фінансування локальних проектів за рахунок бюджету Європейського Союзу.

Також у ході візиту члени делегації відвідали законодавчий орган влади автономної спільноти – Парламент Кантабрії, який є однопалатним та нараховує 35 депутатів, котрі обираються виборцями шляхом загального, вільного, рівного, прямого і таємного голосування на 4 роки. Голова Парламенту п. Марія Долорес Горостьяга привітала українську делегацію, висловивши сподівання, що цей візит дозволить розширити зв'язки між Україною та Королівством Іспанія.

Окрім того, у рамках даного закордонного візиту делегація Комітету відвідала Парламент автономії Галісія та провела зустріч з Головою Парламенту п. Мігелем Санталічесом. Керівник Парламенту поінформував про діяльність законодавчого органу автономної спільноти, основні положення виборчого законодавства, представництво центрального Уряду в автономіях та представництво політичних партій у Парламенті, економічну ситуацію в регіоні, підкресливши, що аграрний сектор є провідним у господарському комплексі Галісії, а також заявив про підтримку територіальної цілісності та суверенітету України, засудивши збройну анексію Російською Федерацією Автономної Республіки Крим та міста Севастополь. У свою чергу члени Комітету висловили позицію стосовно подій у місті Барселона і Каталонії загалом та поінформували про перебіг реформи децентралізації влади в Україні.

Члени делегації мали можливість також для зустрічі із заступником директора з питань аналітики Департаменту зовнішніх зносин Регіонального Уряду Галісії п. Мануелем Бланко, який поінформував про історичні передумови надання регіону Галісія статусу автономії, ознайомив із адміністративно-територіальним устроєм і компетенціями автономії та її провінцій, а також повідомив про особливості прийняття законодавства в автономіях, необхідність його узгодження як із законодавством Королівства Іспанії, так і законодавством Європейського Союзу. Заступник директора Департаменту звернув увагу, що вступ Іспанії до Європейського Союзу певним чином знівелював негативне відношення автономій до встановлених державою норм права. Так, автономії реагували більш активно проти державного регулювання чи втручання держави у діяльність автономій, ніж реагують на ті ж дії з боку Європейського Союзу.

Під час зустрічі членів делегації з Генеральним директором з питань місцевих влад Уряду Галісії п. Мартою Фернандез-Тапіас учасники обговорили питання фінансування муніципалітетів з державного бюджету, бюджету провінцій та за рахунок місцевих податків, а також правові засади взаємодії Уряду Галісії з місцевими владами.

16 листопада 2017 року Голова Комітету С.Власенко взяв участь та виступив на Міжнародній конференції «Реформа державного управління: здійснення оцінки стану справ, досягнення та виклики». Під час заходу представники Уряду та Парламенту України, центральних органів виконавчої влади, Європейського Союзу, спільної ініціативи ЄС та ОЕСР SIGMA, експертного середовища, громадських організацій та міжнародних проектів обговорили поточний стан справ та стратегічні питання подальшого проведення в Україні масштабної реформи державного управління. У ході дискусії, зокрема,

зазначалося, що сьогодні активно триває реформа 10 пілотних міністерств, в яких створено нові структури – директори, що зосередяться на стратегічному плануванні, формуванні політики та впровадженні реформ. Міністерства мають стати потужними аналітичними центрами, що залучають до розробки урядових рішень всіх ключових учасників та готують найбільш ефективні пропозиції вирішення проблем. За оновленою процедурою відбуваються конкурси на нові посади державної служби в директоратах. Фахівці, що прийдуть працювати на державну службу в нові директори, працюватимуть не тільки за конкурентні зарплати, але й за якісно новими процедурами прийняття рішень.

21 листопада 2017 року у приміщенні Комітету відбулася зустріч Першого заступника Голови Верховної Ради України І.Геращенко та Голови Комітету С.Власенко з делегацією Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи на чолі з Президентом Конгресу Гудрун Мозлер-Тьорнстрьом, у ході якої Перший віце-спікер та Голова Комітету поінформували делегацію про поточну ситуацію із впровадженням внутрішніх реформ в Україні. Так, І.Геращенко наголосила, що співпраця України та Ради Європи, зокрема і Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи сприяє напрацюванню важливих законодавчих актів, спрямованих на подальше просування внутрішніх реформ в Україні; зауважила, що на поточній сесії було прийнято ряд важливих законів, зокрема, у сфері енергоефективності, екології, освіти, медицини та децентралізації. Перший віце-спікер відзначила важливість рекомендацій, зроблених Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи під час моніторингу, та висловила сподівання на подальший активний діалог у цій сфері. С.Власенко поінформував членів делегації Конгресу про основні кроки, зроблені в ході реформи з децентралізації влади, перспективи передачі низки важливих і соціально значимих повноважень з центрального на місцевий рівень, позитивні зрушення в організації діяльності центрів надання адміністративних послуг та розбудови їх системи, впровадження сучасних європейських технологій у роботі з відвідувачами. Разом з тим, за словами Голови Комітету, вкотре доводиться констатувати брак стратегії в питаннях децентралізації влади, певну хаотичність прийняття законів, перешкоди при ухваленні ключового для системи місцевого самоврядування Закону про службу в органах місцевого самоврядування, занадто часту зміну «правил гри», в першу чергу з огляду на особливості бюджетного процесу, що уповільнює реформи. Він відзначив, що в Комітеті як фаховому органі Парламенту добре усвідомлюють цю ситуацію і прагнуть її змінити, зважаючи, в тому числі, на позицію провідних асоціацій органів місцевого самоврядування. Підготовлені членами Комітету пропозиції з цього приводу направлено для врахування до Комітету з питань бюджету. Президент Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи Г.Мозлер-Тьорнстрьом подякувала за можливість долучитися до обміну думками навколо питань реформування публічної влади в Україні, зазначила, що знає про існуючі проблеми, в тому числі пов'язані з формуванням бюджету наступного року, а також повідомила, що члени делегації намагаються зібрати інформацію з перших вуст, щоб з'ясувати чого досягнуто, які перешкоди залишаються і чого очікувати в майбутньому. Відзначаючи виконання Україною окремих рекомендацій

Конгресу Ради Європи, Г.Мозлер-Тьорнстрьом зауважила, що Україна зробила важливі кроки у сфері децентралізації. «Конгрес місцевих та регіональних влад Ради Європи розраховує на подальшу співпрацю з Україною, зокрема у реалізації напрацювань у сфері децентралізації. Україна має перейняти найкращий досвід у цій сфері», – підкреслила Гудрун Мозлер-Тьорнстрьом.

31 січня 2018 року Голова Комітету С.Власенко зустрівся із Спеціальним посланником з питань реформ в Україні (добре врядування, децентралізація, державна служба) п.Георгом Мільбрадтом та представниками Ради донорів з питань децентралізації в Україні Директором Швейцарського бюро співробітництва в Україні п.Хольгером Таушем, Керівником програм співробітництва Представництва ЄС в Україні п.Берендом де Гроотом, представниками Швейцарського бюро співробітництва в Україні, експертами Групи підтримки України з питань формування державної політики у сфері децентралізації і секторальних реформ Європейської Комісії, представниками посольства Німеччини, проекту GIZ. У ході зустрічі сторони обговорили спільну заяву двосторонніх донорських агенцій та багатосторонніх організацій, що підтримують реформу децентралізації та місцевого самоврядування в Україні, та звернення Спеціального посланника з питань реформ в Україні п. Г.Мільбрадта щодо просування реформи децентралізації влади та місцевого самоврядування в Україні, питання подальшого розвитку реформи децентралізації в Україні, реалізації заходів, спрямованих на її прискорення, в тому числі конкретних кроків у сфері законодавчої діяльності. Голова Комітету поінформував учасників зібрання, що спільну заяву двосторонніх донорських агенцій та багатосторонніх організацій, що підтримують реформу децентралізації та місцевого самоврядування в Україні, та звернення Спеціального посланника з питань реформ в Україні п.Г.Мільбрадта щодо просування реформи децентралізації влади та місцевого самоврядування в Україні буде розглянуто на засіданні Комітету 28 лютого цього року. С.Власенко запевнив представників донорської спільноти у готовності Комітету долучитись до всіх ініціатив донорів та висловив сподівання на продовження конструктивного діалогу між парламентом України та міжнародним співтовариством.

ОСОБИСТІЙ ПРИЙОМ ГРОМАДЯН

Голова Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування С.Власенко 2 жовтня 2017 року провів особистий прийом громадян у Верховній Раді України за участю працівників секретаріату Комітету. Нормативно-правовою основою для проведення особистого прийому громадян керівниками парламентських комітетів є пункт 17 частини першої статті 34 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», стаття 22 Закону України «Про звернення громадян» та Порядок організації та проведення особистого прийому громадян у Верховній Раді України, затверджений Розпорядженням Голови Верховної Ради України від 17 квітня 2015 року № 573.

Під час проведення особистого прийому до Голови Комітету звернулися 16 громадян, 11 з яких були пенсіонерами (з них 5 – інваліди), 1 – підприємцем, 1 – безробітним. Більше половини громадян, які прибули на прийом – 10, проживали в місті Києві, 3 особи – у Запорізькій області, по 1 особі – у Вінницькій, Київській, Хмельницькій областях.

Серед питань, які порушили заявники, були такі:

- неналежне розслідування правоохоронними органами окремих кримінальних проваджень;
- неналежний розгляд судами справ ошуканих вкладників;
- незаконне інкримінування злочину;
- бездіяльність прокуратури та інших правоохоронних органів;
- незаконні дії голови правління гаражно-будівельного кооперативу;
- сприяння в отриманні документів щодо права власності та користування житловим будинком і присадибною ділянкою, видача земельних сертифікатів;
- незаконна вирубка реліктових лісів у Київській області;
- капітальний ремонт квартири та отримання субсидій;
- перейменування селища Більмак на історично обгрунтовану українську назву «Кам'янка» тощо.

Як впливає зі змісту цих питань, більшість із них не належала до предмету відання Комітету. Однак, не зважаючи на дану обставину, заявникам надавалися усні юридичні роз'яснення і поради щодо шляхів вирішення порушених ними питань, погоджувалися органи, в тому числі й інші парламентські комітети, до яких планувалося скерувати відповідні звернення за підписом Голови Комітету, строки їх розгляду, перелік додаткових документів та матеріалів, необхідних для системного вивчення проблем та їх подальшого розв'язання тощо.

РОБОТА ЗІ ЗВЕРНЕННЯМИ

Постійну увагу впродовж періоду сьомої сесії, Комітет надавав розгляду звернень громадян, юридичних осіб, органів державної влади та місцевого самоврядування, їх посадових осіб, депутатів місцевих рад, що надходили на його адресу. Законодавчою основою розгляду таких звернень були відповідні положення Конституції України, Закону України «Про комітети Верховної Ради України», Постанови Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання», закони України «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації», «Про інформацію» та інші.

Звернень (заяв, скарг, повідомлень, пропозицій, запитів, електронних петицій) від усіх категорій заявників (юридичні особи, органи державної влади і місцевого самоврядування, їх посадові особи, громадяни) надійшло до Комітету близько 1100, з яких від громадян – 173. Вони стосувалися практично всіх сторін суспільного життя і в багатьох випадках виходили за межі предмету відання Комітету. Звернення бралися до уваги, ретельно вивчалися, заявникам надавалися відповіді, роз'яснення, рекомендації, про зміст окремих звернень

інформувалися уповноважені на їх розгляд органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Так, близько 120 звернень стосувалась проблематики призначення позачергових виборів до органів місцевого самоврядування;

близько 100 – окремих питань здійснення повноважень органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами та депутатами місцевих рад;

близько 70 – питань статусу та оплати праці державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, стану місцевих фінансів;

близько 50 – об'єднання територіальних громад та їх статусу;

близько 40 – питань адміністративно-територіального устрою (перейменування населених пунктів, зміни і встановлення меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, загальні питання регулювання адміністративно-територіального устрою тощо);

близько 40 – скарг на неналежне виконання, дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, юридичної кваліфікації рішень органів місцевого самоврядування;

близько 20 – державних символів і нагород України.

Серед звернень громадян України, які надійшли впродовж сьомої сесії, 5 подавалися як електронні петиції, однак не набрали необхідної для підтримки 25000 голосів і розглядалися як звичайні звернення. При цьому **розподіл звернень за регіонами надходження** характеризується такими показниками:

- Запорізька область – 27;
- м. Київ – 26;
- Київська область – 22;
- Черкаська область – 16;
- Львівська область – 12;
- Луганська – 9;
- Вінницька область – 8;
- Дніпропетровська область – 8;
- Донецька область – 7;
- Закарпатська область – 5;
- Одеська область – 5;
- Кіровоградська – 3;
- Харківська область – 3;
- Чернівецька область – 3;
- інші – 20.

Значна більшість звернень мала індивідуальний характер – 150, – і лише 23 були надіслані від 2-х і більше авторів. При цьому вперше до Верховної Ради України, Комітету та їх посадових осіб звернулося 89 дописувачів, які раніше ніколи не писали на адресу цих органів та посадових осіб.

Розподіл заявників за соціальним статусом, про який вони повідомили у своїх зверненнях такий:

- пенсіонери – 31;
- працівники бюджетної сфери, державні службовці – 20;
- інваліди – 11;
- безробітні – 5;
- підприємці – 4;
- діти війни – 4.

Тематична спрямованість питань, порушених у зверненнях, стосувалася практично всіх аспектів діяльності Комітету:

- діяльність органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади – 84;
- державне будівництво та адміністративно-територіальний устрій – 67;
- забезпечення законності та правопорядку – 27;
- діяльність вищих та центральних органів державної влади – 24;
- соціальний захист, праця та заробітна плата – 18;
- аграрна, земельна, екологічна політика – 14;
- комунальне господарство, житлова політика – 7;
- інші – 11.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Протягом сьомої сесії Верховної Ради України VIII скликання на адресу Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування продовжували надходити запити щодо надання публічної інформації з питань, віднесених до його відання. Загалом було отримано 19 запитів, з яких 13 (69%) надійшло в електронному вигляді, а 6 (31%) – надіслані на паперових носіях.

Найбільш запитуваною була інформація статистично-довідкового характеру: такого змісту надійшло 15 запитів або 79 % від загальної кількості надісланих до Комітету запитів на інформацію. Разом із тим, було отримано 4 запити стосовно надання правової інформації, що склало 21 % від їх загального показника.

У вказаних запитах порушувалися питання щодо призначення позачергових виборів до органів місцевого самоврядування, проведення слухань у Комітеті, надання копій рішень Комітету, розгляду законопроектів з питань державної символіки з реєстр. №№ 4103, 44103-1, перейменування населених пунктів, встановлення і зміни меж адміністративно-територіальних одиниць, відвідування депутатами засідань Комітету, порядку формування і затвердження статутів територіальних громад, прийнятих законів, якими Російська Федерація визнавалась країною-агресором, тлумачення слова

«місцевого», яке вживається у виразі «місцевого самоврядування» у тексті офіційного перекладу Європейської хартії місцевого самоврядування тощо.

Ініціаторами 15 (79%) запитів на інформацію, що надійшли до Комітету, були громадяни України, а 4 (21%) – юридичні особи. При цьому, на відміну від попередніх сесій, жоден із отриманих запитів не був переданий іншим органом влади до Комітету як належного розпорядника відповідно до частини третьої статті 22 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Отримані Комітетом запити на інформацію відповідали, в основному, вимогам Закону України «Про доступ до публічної інформації». Водночас, окремі запитувачі просили надати інформацію, яку Комітет раніше не створював, яка не надходила на його адресу від інших суб'єктів і яка не була відображена і зафіксована на будь-яких носіях, що були в розпорядженні Комітету. В таких випадках готувалися мотивовані роз'яснення з посиланням на Закон України «Про доступ до публічної інформації» про те, що даний Закон не уповноважує органи публічної влади та їх посадових осіб створювати нову інформацію і тому відповідь таким запитувачам має надаватися в порядку, передбаченому Законом України «Про звернення громадян».

Окрім того, запитувачам, з посиланням на частину першу статті 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації», де наводиться визначення розпорядників інформації, пояснювалося, що парламентські комітети не можуть вважатися розпорядниками інформації в розумінні даного Закону, оскільки вони не є суб'єктами владних повноважень: тобто не є органами державної влади, не здійснюють владних управлінських функцій, не приймають рішень, обов'язкових до виконання. Натомість, з огляду на зміст частини першої статті 32 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», комітети розглядають виключно звернення.

Незважаючи на вищевказані обставини, всі відповіді на звернення, що реєструвалися як інформаційні запити, надавалися в межах граничного п'ятиденного строку розгляду запитів на інформацію, передбаченого Законом України «Про доступ до публічної інформації», що вкотре засвідчило дотримання Комітетом з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування принципів відкритості і прозорості у своїй роботі, готовності до конструктивного діалогу з громадянським суспільством.

ПРОЗОРІСТЬ ТА ПУБЛІЧНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТУ

Забезпечення принципів прозорості та публічності в роботі Комітету і його підкомітетів у період сьомої сесії Верховної Ради України VIII скликання здійснювалось шляхом вільного доступу на їх засідання представників державних органів, органів місцевого самоврядування та їх асоціацій, підприємств, установ, організацій, громадянського суспільства, міжнародних структур, науковців, експертів, працівників засобів масової інформації, трансляції засідань Комітету в мережі Інтернет в режимі реального часу з можливістю її перегляду в будь-який момент, ведення повного аудіозапису та публікацією стенограм засідань Комітету, телевізійних репортажів про них, розміщенням на веб-сайті Комітету у відкритому доступі для всіх користувачів мережі Інтернет порядків денних та протоколів засідань Комітету, всіх прийнятих актів включно з роз'ясненнями, рекомендаціями, правовою позицією з тих чи інших питань, повідомленнями, новинами, анонсами тощо.

Впродовж звітнього періоду роботу Комітету висвітлювали газети «Голос України», «Урядовий кур'єр», журнал «Віче», регіональні газети і журнали. Практично щодня з інформаційних випусків новин парламентського телеканалу «РАДА» громадяни дізнавались про діяльність Комітету, в центрі уваги якого були становище і перспективи реформування місцевого самоврядування на засадах децентралізації та субсидіарності, нормативного регулювання питань державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, формування та діяльності об'єднаних територіальних громад, становлення інституту старост у таких громадах, забезпечення повсюдності територіальної основи місцевого самоврядування, недопущення нівеляції децентралізаційної реформи змінами у бюджетному законодавстві, проблематики правового статусу столиці України та гірських населених пунктів, надання адміністративних послуг, забезпечення контрольних та установчих повноважень парламенту з питань предмету відання Комітету, в першу чергу щодо проблематики державного управління, адміністративно-територіального устрою, призначення позачергових виборів до органів місцевого самоврядування тощо.

Анонси про комітетські заходи та інформація щодо їх перебігу і результати проведення постійно скеровувались до засобів масової інформації, прес-служби Парламенту. Діяльність депутатського корпусу, керівництва Комітету і підкомітетів активно оприлюднювалась на офіційному веб-сайті Верховної Ради України (16 публікацій у розділі «Новини» за сьому сесію) та на

офіційному веб-сайті Комітету (<http://komsamovr.rada.gov.ua>) (31 публікація у розділі «Новини»).

Важливим елементом відкритості роботи Комітету була його взаємодія і співпраця з державними органами, органами місцевого самоврядування та їх асоціаціями, громадянським суспільством в особі громадських об'єднань і неурядових організацій, міжнародних партнерів Комітету, наукових та навчальних закладів шляхом надання експертних висновків, інформаційно-довідкових матеріалів, спільної участі у робочих групах, нарадах, зустрічах, виїзних засіданнях, комітетських слуханнях, круглих столах, форумах, конференціях, семінарах та інших заходах.

Інформування широкого загалу про діяльність Комітету і прийняті ним рішення забезпечувались також через надання відповідей на депутатські запити, звернення юридичних осіб та громадян, безпосереднє спілкування з громадянами на особистих прийомах. Крім того, інформація про діяльності Комітету надавалась також шляхом відповідей на 19 інформаційних запитів, які впродовж сьомої сесії надійшли на адресу Комітету.

З метою інформування органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадськості про свою діяльність, забезпечення прозорості та публічності роботи, протягом сьомої сесії здійснювався аудіовізуальний запис засідань Комітету (онлайн-трансляції) з наступним розміщенням відповідного матеріалу на офіційному веб-сайті Комітету.